

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ES VIDEKI FUGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes évre
Félévre
Negyedévre
Égy hónapra

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: BARTHA MÓR.
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:

Hat hónapra petit sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többhóna
hirdetéseket áru szerint jutányos aron vételnek fel. Helyes-díj min
den külön bejegyzéssel 20 kr

Ugron Gábor.

(S. B.) Egymásután érkeznek az üdvözlő táviratok az ujonnan megválasztott képviselőhöz — az eddig még nem létező kormányképes függetlenségi párt vezéréhez. Üdvözlök a nagy kaliberű politikust, a ki a jobb jövő hajnalát látja derengeni Magyarországon.

Kifejeztük már, hogy Ugron Gábor újabb parlamenti működése elé nem nézünk nagyobb várakozással nem látunk elég garanciát arra nézve, hogy ő a mellett a lobogó mellett fog harcolni, mely tiszta és mocsoktalan, mely alatt a képviselőház függetlenségi pártja oly nemesen küzd. És míg Ugront az ország különböző részeiből üdvözlök benne látva a jövő emberét, nekünk szomorúan kell tapasztalnunk, hogy a szilágy-somlyói választás óta letelt rövid idő nekünk adott ígázat. Ugron Gábort, a kormányképes függetlenségi párt c-alóka ábrándjai oly lépésre vitték rá, mely nem sokára teljesen elfojta küöníteni a Kossuth párttól. Ugron Gábor ugyanis a budapesti polgári 48-as és függetlenségi körből a tegnapi napon kilépett. Indokul hozta fel erre nézve azt, hogy az illető kör politikai programjának azt a részét, melyre ő a legnagyobb súlyt fekteti, tudniillik a delegációba való bemenetelt kifogásolta.

A Kossuth párti képviselők között a kilépés érthető kínos feltűnést keltett. Hiszen a ki csak kevésbé tud következtetni, előre látja a történeteket. Ugron Gábor ma kilépett egy pártkörből, holnap megzakítja a közösséget az egész párttal, holnapután talán már követve Apponyi a nemes következetes gróf példáját, csakugyan kormányképes leend.

Ugron Gábortól nem ezt várta volna Magyarország független eleme. Most mikor a dicsőségben furdó Széll kormány felszívta magába a nemzeti pártot s a 67-es alapon álló kormánypártot oly hatalmassá tette, mint még sosem volt egy olyan embernek, ki végtelen sokat tehetett volna a független eszmék diadalra juttatásáért, nem lett volna szabad a vizsály magvait hirtelen a közjogi ellenzék között, melynek szüksége van minden emberre, de a melyre különösen szüksége van Magyarországnak.

Nem vonjuk kétségbe, hogy Ugron Gábort tisztességes intencziók vezérik úgy jelenleg, mint majd a megalakult kormányképes függetlenségi párt vezetésében, de hogy nimbuszából és az előlegezett bizalomból pár nap alatt előlegezett bizalomból pár nap alatt sokat veszített és veszít az tény. A ki nem számításból igyekszik magának képviselői mandátumot kivívni, megtartani és megérdemelni, az így kell hogy gondolkozzék. Ki gondolta volna csak egy

héttel ezelőtt hogy ide kerül a dolog — s Udvarhelymegye remeteje hadüzenettel kezdi meg újabb politikai szereplését.

Ugron közeledik a szabadelvű párt-hoz — átvéve, valami kevéssel megtoldva Apponyi programját. Végeredmény pedig körülbelül az lesz, a mi a nemzeti párttal történt: beolvadás a 67-es alapon álló közös ügyes pártba. Mert azt a programot, melyet kitűzött másképp nem valósíthatja meg; hiszen abszurd voltánál fogva először is 6—8 országgyűlési képviselőn kívül alig fogja pár ezer ember helyeselni Magyarországon.

Hálátlan szerep a jóslás, de azért előre kimerjük mondani, hogy ilyen irányban haladva Ugron népszerű nem lesz — s ha csak Apponyi példáját nem követi, erő hiányában, célját sem éri el. A függetlenségi párt így nem támogathatja, s a teljes különválás lesz előbb-utóbb az eredmény.

Ez halad tovább azon az úton, mely Magyarország teljes függetlenségének kivívására vezet, Ugron Gábor pedig mihamar választura jut, s örvendhet ha az Apponyi-féle következetességgel folytathatja, mint igazán kormányképes ember, pályafutását.

A ki nem bocsát meg!

— „A Debreczen” tárczája. —
Írta: Vértesy Gyula.

Las-u léptekkel jön le a szószékből a hatalmas alakú, tagbaszakadt vallás férfi. A beszéd nagyon kifaraszította a tiszteletes urat. Elragadta a heve és ilyenkor nem tudott uralkodni magán. Érezte a szava hatalmat és igazságát és ez őt magát is mámorba ejtette.

S míg a szószékről az igazság meggyőző erejével a szónoki virágok színes, tarka özőnében hömpölyögtek a szívhez szóló, meleg, igaz szavak a jóságról, a türelemről, a bocsánatról, majd jóslatszerűleg a borzongató fenyegetés, hogy eljön az idő, mikor szeretnénk sirjából is kikaparni azt, a kinek számára, míg élt nem volt egy vigasztaló, egy jó szavunk sem: nemcsak a jó falusi nép zokogott a padokra leborulva, hanem az oltár mellett, a szépfaragású patronatusi padban, a hoi az öreg nagyságos asszony meg a fiatal nagyságos asszony út, még onnan is elfojtott zokogás hangja tört elő.

De mégis legjobban zokogott a jobboldal első padban a fehér haju tiszteletes asszony kinek halavány, sapadt arcát még fihérbette tette a galambosz haj.

De hát más is beleöszült volna abba a csapásba, a mi őt érie néhány év előtt, mikor elvesztette Katinkát, az egyetlen leányát. Nem úgy vesztette el, hogy meghalt volna. Pedig talán úgy jobb lett volna. Néha azt

hiszi. Különösen mikor átkozódní hallja az urát, az isten szolgáját, a kinek békét, bocsánatot kell hirdetnie és a ki odahaza maga Astaróth, a bosszuálló isten.

Talán van is rá oka. Nagy volt az a szegény, a mit ez a leány elkövetett rajtuk. Az ő leányuk megszökött egy idegen emberrel és színésznő lett. Színésznő és azután felesége ann k az embernek. Egy koldus ujságírónak, a ki a lapokba írkal, még éjszaka is. Mind a két foglalkozás rémítő és a leányát meg a vejét kell ott látnia. Igaza van a férjének. Ő is szinte gyűlöli néha őket. De milyen rövid ideig tart nála ez a gyűlölet. Ha az a másik, az erős, vasfejű ember is csak így gyűlölné őket! De az másképp gyűlöl. Elkeseredetten, vadul! S ime, most a bocsánatról predikál! Ő, aki nem tud szeretni; a felebaráti szeretetről, ő, aki dőlyfős és elbizakodott az ő gyűlöletében. Hát nincs ezen zokogni való?

— Oh bizonyára van! És a nagyságoséknak is van min zokogni. Nekik is eszükbe jut, hogy ez a szeretetről predikáló ember részben ő miattuk is gyűlöli a leányát. Hiszen talán ők voltak az okai az egésznek. Ha akkor nincs náluk az a műkedvelői előadás, Katinka nem ismerkedik meg azzal a fiatal pesti ujságíróval, az nem beszél tele a fejét a színésznői pályá dicsőségével és a mellett nem bolondítja magába.

Az igaz, hogy jól tette, a leány meg a maga szempontjából. Ők boldogok. Katinka szépen halad a pályáján, nagy művésznő

lesz belőle, de boldogsága és dicsősége ennek a két szegény embernek a megölt boldogságán épült fel. Mert az az ember, a ki most olyan szépen beszél a bocsánatról, az sohase bocsát meg neki és annak a fehérhaju asszonynak is a szive, aki ott zokog a padban, csordulig teli keserűséggel. Csak lehetne ezen a dolgon valahogyan segíteni. A két uri asszony érzi erősen lelkiismerete vádolását és megint, az éz tudja már hanyadszor, megpróbálják, hogy hátha lehetne a dolgon segíteni. Megvárják, míg a lelkész lejön a szószékről és azután odamennek hozzá:

— Katinka megint diadalt aratott. Az újságok lelkesedéssel írnak róla! — mondja az egyikük.

— Büszke lehet rá a tiszteletes ur! folytatja a másik.

— Kijól beszélnek nagysádotok?

— Katinkáról, a leányáról.

— Nekem nincs leányom, feleli ridegen a tiszteletes — csak volt. Meghalt! Nekem legalább meghalt.

Az asszonyok látják, hogy nem mennek vele semmire, hát elbucsznak tőle. Szótlannul, lassu léptekkel kíséri ki őket a templomból. Az ajtóban felesége várt rá s azzal együtt indultak haza. Az asszony csak a lelkészlak kapujánál szólal meg:

— De szépen beszéltél ma! Mint valami isten küldötte, a ki a békét, a szeretetet hirdeti.

— Nem hirdethetek mást, csak a vallásomat!

A képviselőház ülése.

Tegnap — Márc. 5-én gyűlt először egybe a t. Ház a húsvéti szünet után. A képviselő urak jócskán visszatértek a fővárosba; meglehetősen sűrű padosok előtt nyitotta meg Percel D. az ülést. Elnöki bejelentései között volt Széll K., Hegedüs és Ugron mandátuma, amelyek bemutatása előtt még elparentálta az elnök Ernő kir. herceget.

Hamarosan rátért a Ház a munkára: folytatta a földmívelési költségvetés tárgyalását, amelyhez elsőnek Papp Elek szólott. Azon kezdte, hogy még mindig rátérne a magyar földmívelésre, ha érdekeit nagyobb mértékben istápolnák. Mert kevés az a 7 millió, amit a kormány a földmívelésre fordít, különösen kevés azokhoz az áldozatokhoz képest, melyeket a magyar birtokos osztály hoz az állam érdekében.

E közben megerkezett a Házba Ugron G., s amit bement a terembe, leült régi helyére. A szelíd Benyovszky Sandor gr. mellé került és sorra mentek hozzá minden oldalról, hogy üdvözöljék.

A nagy jara-kelesre Kossuth F. is hátra fordult s kezét fogott Ugronnal.

Majd Horánszky Nándor is megjött, barnán és telt arccal a lussin-piccoló pihenésről. Apponyival került beszélgetésbe, amit mindketten sűrű gesztussal kísérték.

P a p p Elek folytatta beszédét az állat tenyésztésen s fölhitte a földmívelésügyi minisztert, hogy hárítsa el az állatok torgalmának akadályait, különösen pedig, hogy Németország engedje be értékeinket. Szól a baromfi kivitelről, a mely az utóbbi időben föllendült. Az állatok egészségé ügyének javítását is sürgette. Azután a külföldi buza invázióját kéri megakadályozni. Beszédét általában is de különösen erőteljes előadását megjelenezték a szélső balon.

A következő szónok Bauer Antal volt, a ki a mezőgazdasági munkások helyzetével foglalkozott. Kiemelte, hogy mily szükséges a földmívelő cseledek mai állapotának javítása.

mert csak így lehet a magyar mezőgazdaság számára derek, becsületes munkást nevelni vagy a kik ilyenek ebben megtartani. A míg a földművesmunkás, hol vasutépítéssel, hol téglahordással foglalkozik a szántáson, vetésen, s egyéb szorosan földmívelő munkán kívül, addig jóra való munkás nem lesz. Helyzetük javítására szükségesnek tartja, hogy nálunk is törvényt hozzanak az agy es rokkant mezőgazdasági munkások biztosítására. Majd a lőte, nyésztésről szólott es az állatok tenyésztésének kérdéseiről. Végül kijelentette, hogy a költségvetést elfogadja.

Öt perc szünet.

Benyovszky Sandor gróf a kisbirtokosok fölsegítését hangoztatja. Azt hiszi, hogy egy kis jóakarattal segíteni lehetne rajtuk. A gyümölcstermelés fejlesztését különösen melegeo ajánlja, mert ebből a népnek oly jövedelmi forrása kínálkozik, hogy az szinte vetekedik a buzával. De persze szükséges, hogy a nép az eddigi rossz termést produkáló gyümölcsfák helyett exportképes gyümölcsöt termelő gyümölcsfákhoz jusson! A mit mondott példákkal igazolt. Az olasz embernek a földjét beszegő gyümölcsfából több a jövedelme, mint magából földjéből. Kecskemét népe jövedelme nagy részét szinten gyümölcsfáinak köszöni, de persze ez a nép okserűen kezeli gyümölcsét. A mit a selyemtenyésztéssel kegyeret lehetett adni a népnek, a gyümölcstermelessel is meg lehetne ezt tenni. De ilyesmivel vajmi kevés bántó, jegyző talán nem is törődik. Felesztöltja a képviselőket, hogy kerületében mindenki vállalja el a gyümölcstermelés érdekében való apostoloskodást. (Helyeslés.) Adjon ki a miniszter röviden, nepszerűen megírt brosurát. Az ügyet ajánlja a kormány figyelmébe. (Helyeslés.)

Az elnök a holnapi ülés napirendjére kéri tüzetni a mentelmi bizottság 12 jelentését, mely után a földmívelési költségvetés tárgyalását folytatja a Ház. Elfogadták.

Ezzel áttértek az interpellációra.

Kálmán Károly botránynak mondja, hogy

a magyar királyi operában nagycsütörtökön az Álarcos bált adták. A költő azt énekelte: Lesz még ünnep a világon! Legszebb ünnep a nagycsütörtök, mikor a király a koldusnak lábához borul. Ezt nem szabad profanizálni. Bécsben nagycsütörtökön egy színházban sem tartottak előadást, Budapesten a királyi színházban is. Ha a ledér orleum tesz ilyent, az olyan, mint mikor a romlott gyermek szülőanyjára emeli szentségtörő kezét, de há a magyar királyi Operaház teszi ezt, az megsérti nemcsak a szépművészetek géniuszát, hanem a magyar király nevét, a magyar hazának jellegét és megsérti a keresztényen vallást. Abban a reményben, hogy a kormány többé nem engedi megsérteni a katolikusok kegyeletét. (Hat talán csak a katolikusok kegyeletét akkor, mikor éppen a reformátusok tartják ünnepeket ünnepének az áldozat — halál napját??) ezt az interpellációt intézi a belügyminiszterhez:

Van-e tudomása a belügyminiszter urnak, hogy a [budapesti színházak] meg a magyar királyi operaház is, nagycsütörtökön előadások tartásával sértettek a keresztényen valláskegyeletet?

Szárdékozik-e odahatni, hogy jövőben hasonló kegyeletsértések legalább a magyar királyi névvel ékeskedő intézetekben elő ne forduljanak?

Az interpellációt kiadják a belügyminiszternek s az ülés ezzel véget ért.

BELFOLD.

Az aradi püspök választás. Az aradi román püspök választást május 14-ére tűzték ki. Az aradi és nagyváradi konzisztoriumok együttesen jelölték F o l d i s t és H a m s a t. A tulzók szintén Goldisra szavaznak. A püspöki aulában beszéltek, hogy M a n g r a Vazil Goldis javára a jelöltségtől visszalép. Helyébe megkapja a nagyváradi püspöki helynökséget.

— Már megint pityeregsz azért a haszontalanért? Nem szégyenled magad! Legalább ered innen ha sirni akarsz — ládod, hogy engem mennyire izgatsz es dühösítesz vele.

Az asszony fuldokló zokogással csukló hangon beszél: odanyujtva a levelet:

— Olvasd el . . . meghalt . . . istenem, szegény . . .

A tiszteletes ur felemelkedik székeből, arczát előnti az a sötétvörös szín, mely erős ndulatok keletkezése idején be szokta színeezni a vérmes emberek arczát, azután összerázkódik egész testében, mint mikor a kígyónak a fejére taposnak s azután visszaül székebe.

— Jól jár, — mormolja lassan csendesen azután elhallgat.

Hidegséget, nyugodtságot erőltet magára. S mintha az egész dolog tovább nem érdekelné, eltolja a fejéje nyujtott levelet.

— Jól járt! — ismétli újra hidegen, szárazon. Hanem e közben a lázas fájdalmas izgatottság mint valami vaskapocs úgy szorítja össze a mellét.

— Meghalt! — mondja halkán, magához beszélve.

S agyában egyszerre a halottakra való emlékezés es szeretet tisztva vonásaival rajzolódik le a leány alakja.

A kis buksifejő, csitri, borzas leányka, a mint pajkosneveléssel szaladgál az udvaron, a nagy akáczfák alatt; majd látja a magas, sugár, nyugodt tekintetű, elhatározott vonásu

— Te csak hirdeted s nem cselekszed azt, amit ma is prédikáltál. Es bocsáss meg a te ellensegeidnek! Megbocsátál? Te, aki nem tudsz annak sem megbocsátani, aki szeret téged.

— Ugyan, hagyj békében! Mit emlegeted ezt mindig! Miért hozod elő, mikor tudod, hogy én beszélni sem szeretek erről a dologról. S hányszor megígérted, hogy hallgatni fogsz róla!

— Nem tudok magamnak parancsolni. Hiszen elvégre megis a mi gyermekünk volt. Testünkéből való test, vérünkéből való vér!

— Az én véreimből csepp se lehetett benne!

Dühösen, sértőleg veti oda a szót, hanem a következő pillanatban már megbánja es szeideen végig simítja az asszony halvány arczát:

— A tiedből se volt! Hiszen te gyöngéd, becsületes, jó vagy! De minek is emlited mindig. Ő meghalt rám nézve!

— Miért is nem halt meg? gondolkodik azután tovább, amint odahaza magára marad az irodában.

— Miért nem tudott inkább meghalni? Vette volna el az ur úgy, hogy meglehetősen volna siratni. Milyen szép sirja lehetne ott a temetőben.

Tele ültetnék virággal, feleje szomorú fűt ültetnének — a márványtábláról becsületes, tiszta neve ragyogna le — nem kellene magát szégyelnie miatta, nem kellene rá utálattal, gyűlölettel gondolnia.

Gyönyörű szép nyári nap volt. A naptól kiszivott buzávirág színehez hasonló színű egboltról álmosan csüngtek le az apró, fehér felhők, mint holmi jólakott fehér galambok, a vadszőlővel befüttatott tornác oszlopközein pedig az egymásra boruló tömör, zöldlevelű indák között vekony aransugarakban szűrődött be a nap. Csöndes, kibékítő hangulatu nap volt es hangulata még sem tudott bele szállani a tiszteletes ur lelkébe.

Ebéd után sziesztáját tartotta künn a tornácban. A felesége csendesen, szomorúan költögetett mellette. Hallgattak mind a ketten. Az asszony másról nem tudott volna beszélni, mint arról az egy dologról, arról pedig nem mert, a férj pedig örült, hogy nem hozta elő.

Egyszerre csak elejük toppan a minde nes, a ki lapokat hozott a postaról, meg egy levelet.

A tiszteletes ur amint megpillantotta a levélen a leánya irását, dühösen lökte azt félre a felesége felé:

— A te leveled, Mái!

Azzal kibontotta az ujságját es olvasni kezdte. De közben lopva át-áttekingetett a felesége felé, mintha megis egy kicsit kíváncsi volna, hogy mit is ír az az asszony.

A felesége izgatottan, örömmel szakítja fel a levelet, mint a hogy az édesanya szakta a gyermeke levelét, de amint belekezd az olvasásba, gyszerre csak reszketni kezdenek az ajkai, a levél kiesik a kezéből s elkezd zokogni.

A tiszteletes ur dühösen fordul feléje:

Az erdélyi püspökválasztási mozgalmak.

Fontos, szinte korszakalkotó mozzanathoz közeleg az erdélyi ref. egyházkerület. Az egyházközösségek vagyonaának központosítási rendszere a nagymérvű bérzei veszteségek folytán épenugy csődöt mond, miot a közigazgatási ügyvitelnek az egyházkerületi igazgatótanács kezében való összpontosítása, mert hiszen ennek a lassanként minden jogot és hatalmat a maga rendelkezése alá gyűjtő tevéletnek teljes joggal tulajdonítja az erdélyi közvélemény azt a rettenetes chaost, a melyből csak erős akaratú és nagy bölcseséggel bonyolódhat ki valahogyan a kerület.

Ezzel a szervezeti átalakulással egy időben következik be az új püspök választása, a ki hivatva lesz az új irányban kormányozni az egyházkerületet. Barki legyen megválasztva annyit bizonyosan lehet előre is mondani, hogy az eddigi klikk szelemének Erdélyben immár vége van. A világi hatalom árnyában működő egyházi zsarnokság lejárt a zsarnokság megszűntével letűnt a hatalom is, mely partifüggsával vagy elnezésével lehetővé tette a visszaéléseket és önkénykedést. Adja isten, hogy mindenik egyházkerületben a jog, törvény s igazság uralkodjék.

Mert hogy a klikkuralom garázdálkodásai a tiszta presbiterinek képzelt magyarországi egyházalkotmány mellett is előfordulhának, arra a tiszántúli egyházkerület számos példát nyújt; és viszont, hogy az erdélyi egyházkerület eddigi hirhedsége sem egyházalkotmányából folyó gyorsaság volt, annak legelenkebb bizonyossága lesz az az új korszak, — a melybe Erdély a folyó évben lép.

A jól választott püspök személye is mindenestre garancia lesz az új életre, de viszont barki legyen győztes az emlegetettek, vagy akár az összes hivatottak közül, kétségtelen, hogy az eddigi minden szabad gondolkozást elnyomó, önálló vélelményt elgázoló rendszer napja végképen lehangyallott. Igenis, az eddigi alkotások érintetlenül fenn fognak maradni, sőt ha a viszonyok engedik, fejlesztetnek is fognak. Mert az, mar ma senkinek sincs Erdélyben eszeágában se, hogy például a teológiai akadémiát Nagy-Ényedre visszavigye, de a kedélyek lecsillapítása, a béke megalkotása, az egyetértő munkálkodás biztosítása most már talán minden erdélyi reformátusnak programját képezi.

Ilyen körülmények közt egészen termé-

leányt, mikor az utolsó estén ott áll előtte daczosan, szemében lobogó lánggal és úgy mondja, hogy ha az apja átka kíséri is végig egész életén, még sem tud lemondani arról, a kit szeret.

Azután kidomborodik emlékezetében a bucsu persze, mikor zokogva borult oda lábai elé, ő pedig eltaszította magától. Neki nincs éanya! — ordította akkor nagy hangon. Ipedig de sokszor érezte azóta, hogy van. De persze, az a nyomorult büszkeség nem engedte, hogy a leányának megbocsásson. Most már megbocsáthat!

S látja maga előtt, a mint ott fekszik a halottas-ágyon fehéren, csukott ajakkal!

Irtózatoss fájdalom járja át a mellét, eszébe jutván: hogy fájhattak szegénynek az utolsó perczek, mikor nem volt mellette se az anyja, se az apja. Utálatot érez maga iránt. Milyen nyomorult is volt! Ő, az Isten szolgája, a ki bocsánatot hirdet a templomban, ő kizárta a bocsánatot saját házából, saját szívéből. Szegény, gyalázat! S mit is vétett ellene az a szegény halott? Hogy abhoz ment feleségül, a kit szeretett, hogy azzá lett, a mivé a tehetsége tette! Hat ez bűn volt?

— Nyomorult vagyok, nyomorult! — suttogja kinosan.

Az elvesztése felett érzett fájdalom hatása alatt feltamad lelkében az önvád és a megbánás.

— Vétkeztem ellene és többet nem tehetem jóvá!

szetes, hogy sem a régi egyházi, sem a világi politikai pártszempontokat egyik püspökjelölt pártja sem elegyíti bele a küzdelemben. Egyébiránt ez utóbbiakat sem is lehetne, mert a véletlen oly csodálatos helyzetet teremtett, hogy kivétel nélkül mindenik jelölt a kormány-párt híve jelenleg. Csak egyházi érdemeiket emlegetik, csak egyházi működésük alapján formálnak rólok vélelményt az illetékes körök.

Bartha Lajos tordosi lelkész, vajdahunyadi esperes mellett különösen azt hozzák fel hívei, hogy immár 24 év óta jelesen kormányozza egyházmegyéjét. A mellett javok-rabelli (56 éves) s derek, jóra való ember, ki nem gyűlölködött sohasem. Nemelyek azt is hozzák érdekében, hogy Szász Domokos püspöknek bizalmasa volt. Nem tudom elbirálni, hogy a pénzügyi kalamitások lefedezése és orvoslása idejében vajjon elég tapintatos és sikeres argumentum-e ez? A zsinati emlékkönyvből idézem meg jellemzésére a következő sorokat: „Magas, erőteljes alak imponáló külső. Mint szónokot nem lehet ily kiválónak mondani. Ez időszert hivatása nem is annyira a szöszek, mint az élet. — Mindamellett a debreczeni zsinati utáni erdélyi c o d i f i c a t i ó alkal-mával nagy beszédet tartott a paritás érdekében, vagyis a világi hatalmi tulsulya ellen, Tagja volt mindkét zsinatnak s jó ideje tagja a konventnek is, hol nem nagyszabásu, de szorgalmas működést fejt ki.

Szász Gerő kolozsvári lelkész nevet szélesebb körben ismerik. Versei sokfelé elvannak terjedve. A Petőfi társaságbeli taggát ezekkel érdemelte ki. Tzerkesztései (»Protetstans Közlöny«, »Erdélyi prédikatori Társ» egyházi körökben általánosan ismertté tették működését. Valaha kitűnő szónok volt s 13 évig miut egyházköri főjegyző az erdélyi egyházkerület hagyományainál fogva a püspöki szék legilletékesebb örökös gyanánt szerepelt. Szóátaiezen az alapyn hangoztatja nevét, mások meg elagott korából (62 éves) folyó gyöngeséget tekintik hátrányának, a mik lehetnek hátrány, de ha az életkorbeli tapasztalattal bölcsesség fér akkor a gyengeség el is tűrethetik.

Az egyházkerületi főjegyző dr. Bartók György szászvárosi lelkész a harmadik jelölt Erdély leg tudósabb papjának méltán mondják e nagy képzettségű s legjobb korában lévő (54 éves), előkelő megjelenésű férfit. Bölcsész tudori oklevéllel tért vissza a türingai egyetemről, mint Nagy Péter püspök titkárja magántanári képesítést szerzett a kolozsvári

Kezet imára kulcsolja és úgy zokogja: — Istenem, bocsáss meg nekem ő erte és küld el az ő bocsánatát!

Roskadozó térdel lép azután a feleségéhez és mint valami kis gyermeknek, úgy simogatja a végig könnytől nedves arcát s gyöngédszeretettel beszél hozzá:

— Neked volt igazad! Komisz, dőlőfő voltam. Ime, megalázt az Ur. Szegény kicsikénk! Elment oda, a hol nem bonthatja az ő kegyetlen apjának átka. Milyen szívesen megbocsátanék most neki. De a halottnak nem kell bocsánat. — Szegény Katinka! Édes leányom!

Az asszony kérdőleg néz ferjére:

— Mit beszélsz? Katinka? Él. A kis unokánk halt meg. Édes, jó uram, hát megbocsátasz Katinkának? Úgy-e most hazajöhet. A fájdalmát hadd pibenje itt ki mi köztünk. Legalább ő legyen itt, ha mar a kis unokánkat magához vette az Isten.

A tiszteletes ur szívéből egy pillanat alatt kiszáll a fájdalommal együtt a bocsánat is. Megint az, a ki volt. Az élő számára nincs nála bocsánat. Csak a halál engesztelt volna ki mindent.

Daczosan egyenesedik ki s úgy mondja hidegen, szárazon:

— A kis unokánk? Nekem nincs se leányom, se unokám.

ogyetemen, még pedig az őt Nagy Péter iránt hűségéért már akkor sem kedvelő Szász Béla szakjából. Nagyenyedi lelkész korában sok éven át adott elő helyettes tanári minőségben a theol. akadémián különböző szakbeli tárgyakat, mindeniket a szakember tudásával s azzal a megragadó előadással, mely számos tanítványában ma is a legkellemesebb emlékeket táplálja iránta. Még szászvárosi papságáról is elment a theol. akademia utolsó évére helyettes tanárnak s nagyjövdelmü papi állásából szíves örömet visza tért volna E n y e d r e szerény jövdelmü teológiai tanárnak. Nagyszabásu írói működése a Kovács Albert »Egyházi Reform«-jában, a Szász Gerő »Erdélyi Prot. Közlöny«-ében s a »Ballagi Prot. Egyh. és Isk. Lap«-jában közölt kisebb-nagyobb dolgozataival kezdődött, melyek közül »Lessing, mint theologus« a legkiválóbb. — Ezenkívül »Bodola Samuel élete«, »Az erkölcsi élet legfőbb kérdései«, »Huszonöt év a Bethlen-főiskola teológiai akadémiája történetéből« címü terjedelmesebb művei, s »Bibliai ismer-tetés« és »Bibliai ébeszélések« címü — sikerült tankönyvei örökítik meg írói munkásságát. Nyolcz éven át szerkesztette az enyedi »Egyházi és Iskola Szemle«-t, az erdélyi egyházkerületnek legválságosabb, legküzdelmesebb éveiben. Ez volt az a bűne, amiért mindez tudománya, alkotó ereje, kormányzóképesége szónoki hírneve s megnyerő egyénisége mellett is egészen a mult évig mellőzte és leszorította a hatalom a közélet teréről s hogy a mult évben egyh. ker. főjegyzővé választott, e püspöki hatalom hanyatlásának volt a bizonyiteka.

Főleg azonban az a körülmény okozta mult évi győzelmét, hogy Bánffy D. főgondnok teljes tiszteletreméltó pártatlansága lehetővé tette az igaz erdem elismerését. Az eddigi pártkeretek úgy is megszűntek s a főgondnok igazán csak növelte a maga iránti hódolatot, amidőn nem avatván bele nagy tekintélyét a közügyek intézésébe szabad folyást engedett a meggyöződésnek nyilvánulásának és érvét nyesüle-ének.

Azt mondják, hogy most a püspökválasztásnál is ilyen korrekt álláspontot foglalt. Bizonyítja ezt az a körülmény is, hogy míg fia Bartók-párti, unokatestvére (Gyártás Endre) Bartha-párti. Nagyon helyes volna, ha a többi kerületi főgondnokok is ragaszkodnának az előklő-főgondnok e tiszteletreméltó álláspontjához s ha pártállást foglalnak is el mind a negyen (gr. Bánffy György és Zeyk Daniel Bartók mellett, gr. Kemény Kalman és Simó Lajos Bartha mellett) legalább nevéket ne adnak oda a korteskés eszközeiül.

Érdekes, hogy a Bartók pártjának, ugyan az egyházkerületnek a főgondnokokon kívül legtekintélyesebb egyéni: gr. Kunn Géza va lóságos belső ti kos tanácsos, világhírű tudós s H gedüs Sandor kereskedelemügyi miniszter s az egyházkerület pénzügyi regenerátora, valamint az egymással szemben állandóan nagy harezot folytató Bartha Miklós és Sandor József egyiránt telkes hívei.

Hogy mi lesz a végeredmény? azt még csupán sejtani lehet. A pártok harcza teljes erővel csak ezental fog kitörni. Mindenesetre óhajandó, hogy az új korszak vezérlo irányja és kormányzó egyénének szelleme egymással jó összhangban álljon s a békeség és igazság elve csakugyan győzelmet arasson a befelé sok tekintetben megerősödsre, kifelé pedig a katolikus akcióval szemben védelmi harcra e hivatott kerületben. (S. L.)

Színház.

»A Gyurkovics leányok«-k.l csak nem tud a debreczeni közönség betelni. — A tegnapi nyolczadik előadáson is szüntilt meg-töltötte a színházat, amit derek színészeink a szokott kitűnő előadással hálaltak meg.

Különben ez két más körülménynek is volt tulajdonítható. Az egyik Dajna Baudinak, a híres gordonkásnak a bácskai lakadalomban való venedégszereplése, mely minden zenekedvelőnek igen gyönyörűséget szerzett.

A másik, mely minden debreczeni színházlátogatót igaz örömmel töltött el, a Kiss Irén megliszteltetésére azt mondták, bucsuja alkalmából. A debreczeni közönség annyira összeforrt a kedves művésznővel, hogy szinte hihetetlen a távozása akkor, mikor tulajdonképp nem is tudjuk megérteni, miért is távozik. Adja Isten, hogy állandóan közfünk maradhasson. A debreczeni közönség elhalmozta kedveltjét szebbnél szebb virágokkal, állványokkal, ékszerajándékkal s a valódi érdem elismerésével csak önmagát tisztelte meg.

Kiss Irén távozása. Valóságos szenzációt keltett a színművészet iránt érdeklődő közönség körében az a hír, hogy a társulat egyik legkitűnőbb s legtehetségesebb tagja Kiss Irén május elsején megválik a színháztól. Mint egyik lapársunk közli, a távoznia akaró művésznő a színiügyi bizottságnak a multkori ülésén hozott véleményét hozza fel, miszerint a bizottság a vigjátéki anya szerepkört nem látja betöltve s kötelezi az igazgatót egy vigjátéki anya szerződésére. Kiss Irén, mint minden művésznő fölötté érzékeny természetű s a színiügyi bizottság határozatából azt vélte kimagyarázni, hogy ő miután egyrészt mint vigjátéki anya is lett szerződötve, nem nyerte meg tetszését a színiügyi bizottságnak. Ez pedig nagyon téves felfogás. Kiss Irén teljesen felreértette a színiügyi bizottság véleményét. A bizottság nem azt mondta ki, hogy a vigjátéki anya szerepkört nem látja betöltve, hanem például felhozván egyes darabokat, mint a Nagymama. A hol unatkoznak stb. konstatació, hogy a nagymama személyesítőjére nincs alakító színésznőnk, s kizárólag ezen szerepeknek egy színésznővel való betöltésére kötelezte az igazgatót. Ugyanakkor a legmelegebben s a legrokonszenvesebben emlékezett meg a bizottság Kiss Irénről. Őszintén szólva erős a gyanunk, hogy Kiss Irént szándékosan helytelenül informálták, még pedig oly egyének, a kiknek érdekükben állott, hogy Kiss Irénnek a társulattól való megvalásának a híresztelésével mintegy preszsiót gyakoroljanak a színiügyi bizottságra, hogy az önmagát dezavualva, sugja vissza a véleményt megmentve ezzel az igazgatót bizonyos fölösleges kiadástól. Nos, azok az urak nagyon rosszul számítottak, mert reméljük, hogy Kiss Irén, ki tegnap este újból meggyőződést szerezhetett magának arról, hogy a közönség mily szeretettel és ragaszkodással viseltetik iránta s hogy mennyire tudja méltányolni az ő művészetét, nem ül fel a rosszakaratu tanácsadóknak, hanem körünkben marad s tovább ragyogtatja nálunk Istentől adott csodás művészetét.

Színházi hír. A színház igazgatóságától vett értesülésünk szerint Kúry Klára, a népszínház kitűnő művésznője néhány vendéjátékra városunkba érkezik. És pedig följel: Ápr. 8-án »A babák-ban, 9-én »A varázsgyűrű« operetében és esetleg hétfőn »Az eleven ördög«-ben.

Katonák a színpadon. Pozsonyból az jelentik, hogy igen magas helyről azzal a kiváncsinnal fordultak a rendőrséghez, hogy még az ötvenes évekből származó kormányrendelet alapján tiltsa meg, hogy a színészek a színpadon a katonai egyenruhát jogosulatlanul viseljék. Ha ennek a furcsa kíváncsinnal fogantja lesz, Krecsányi kénytelen lenne Tarján Gidát tüzoltónak megtenni a Huszár-zerelemből pedig Veteránszerelme csinálni.

Táviratok.

Kína.

London, apr. 5. A Timesnek jelentik Sanghaiból, hogy a brit követ e hó 3-an oda érkezett s mindjárt Hankauba utazott, hogy az odavaló angolok panaszairól és a Belgium részéről kért koncesszióról információkat szerezzen. A követ megátogatja a nankingi alkirályt is.

Hajószerecsétlenség.

New-York, apr. 5. A »Chilka« gőzhajó a miut Eureka (kalifornia) kikötőt elhagyta, elsüllyedt. A hajó 14 főnyi legénysége és öt utasa közül 11 vízbe fullt.

Spanyolország takarékosága.

Madrid, apr. 5. A spanyol királyné egy dekretuma beszünteti az államtanácsot, amely 12 tagból állott. Az intézkedés oka az, hogy az államtanács tagjai egyenkint 15.000 pesetát kaptak évenként.

Ernö fgg. halála

Madrid, apr. 5. Ernő főhercegért 8 napos udvari gyászt rendeltek el.

Délsarki expedíció.

New York, apr. 5. Az idevaló lapoknak azt jelentik Montevideóból, hogy a »Belgica« teljes sikerrel tért vissza utjából. A hajó sok új országot fedezett föl a Weddel-tengeren és új tengereket a déli sark felé. Az expedíció működő vulkánokat is talált utjában. A Belgica az expedíció vezetőjének eredeti szándéka ellenére a jövő télen nem tér vissza a déli sarkhoz.

H I R E K.

Kúry Klára.

A színészet iránti lelkesedés manapság már országsszerű hatalmas arányokat öltött. Az ország fővárosában sokszor nyolcz színház is dicsóiti a magyar nevet s hirdeti a magyar kultúra dicsőségét. Egy-egy felkapott színész, vagy színésznő nagyobb népszerűsége tesz szert, mint egy kitűnő miniszter — mert hát a művészet ereje áthat ködön és enyészeten.

Örömmel mondhatjuk el, hogy van a magyar színészetnek néhány olyan alakja, kik ázt a rokonszenvet lelkesevést megérdemlik, s művészetük ereje érthetővé teszi a lazt, a mi a közönséget velük szemben elfogja.

Dicsőséget szerzett a magyar nevek Kúry Klára is, a ki holnap után a debreczeni színpadon fog vendégszerepeltetni. Megbóditotta az egész országot s mint igazi magyar művésznő ünneplik mindenütt. Főérdeme, hogy mint nagy művésznő magyar maradt, a külföldi diadalok nem lelkesítették soha, nem lett nemzetközi énekesnő mint Palmay, megmaradt első diadalai színhelyén a Népszínháznál.

Ezért is üdvözljük igazi lelkesedéssel midőn városunkba jön művészetét ragyogtatni s nemcsak nagy művésznőt, de igazi, minden ízében magyar színésznőt ünneplünk benne.

Diadalaitól visszhangzik széles Magyarország s az ő lelkét ez kielégíti. Igazi szeretettel fogadják mindenütt s hisszük, hogy ő ezt a meleg szeretetet többre becsüli mindennél s meg fogja tartani egész pályáján.

Legyen üdvözölve Debreczenben!

* **Uj felügyelő.** Eddei Draugentz János magy. kir. ny. honvéd ezredés belépett a Lichtblau féle katonai előkészítő intézet kötelékébe. Igazgató továbbra is Lichtblau Albert az intézet tulajdonosa maradt, felügyelők lettek: eddei Draugentz János magy. kir. ny. honvéd ezredés, volt bpesti kadétfiskolai tanár és Mayer Adolf cs. és kir. őrnagy.

* **Jóváhagyott közgyűlési határozat.** A belügyminiszter az ebtartásra vonatkozó szabályrendeletet mai leiratával jóváhagyta.

* **Iparoktatási értekezlet.** F. hó 8-án, azaz szombat délután iparoktatási értekezlet lesz, amelyre Martonffy Márton iparoktatási felügyelő is lejön Budapestről.

* **A kollegium gazdája meghalt.** Az a szorgalmas kis ember, a kit a kollegium minden diákja ismert hatalmas kulcs-csomóiról s fúrge járájáról — elkölözött az elők sorából. Molnár Bálint, a kollegium évek hosszú sora óta szorgalmas gazdája meghalt. Halála részvétel keltett mindenütt, a hol ismerték a szorgalmas munkás embert, ki gazdai tisztét mindég pontosan töltötte be.

* **Debreczen márczius hóban** Simonffy Imre polgármesternek a közgazgatási bizottsághoz terjesztett márczius havi jelentése szerint a rendőrség 205 egyént tartóztatott le, köztük egyet gyilkosságért, kilenczet lopásért, kettőt csalásért, egyet sikkasztásért, kettőt pénzhamisításért. A tolonczok és kényszerlevelek száma 106 volt. Az elsőfoku iparhatóság 38 egyént látott el iparigazolvánnyal és engedéllyel. A katonaság létszáma volt 2345 ember 360 lóval. A lakosság állami egyenesadó fejében 15.589 frtot, 32%-os pótdadó fejében 2843 frtot, utadó fejében 541 frtot, jarköltség, alamizna váltáság és tüzi váltáság címén mintegy 570 frtot fizetett be.

* **Megakarta ölni a feleségét.** A köteles utca lakóit tegnap kétségbeesett segélykiáltás csóditette össze egy alacsony ház elé, hol Hegedűs György csősz és felesége lakik. A kiáltozás Hegedűs feleségétől eredt, ki kétségbeesetten rohant ki a házból az utcára s megrémülve kiáltotta:

— Megakar ölni az uram!

Utána rohant csakhamar revolverrel a férj s üldözőbe vette az asszonyt. Az összeesőült néptömeg alig tudta megfékezni a dühöngő embert, kitől hamrosan elvették a revolvert, s így ártalmatlanná tették. — Az esetről különben a következőket jelenti tudósítónk:

Hegedűs György régóta rossz viszonyban van feleségével s többször is hangoztatta, hogy mindenáron megakar tőle szabadulni. Tegnap este egyik kereskedésben töltényt es revolvert vásárolt s aztán egy kurta kocsmába tért be, hol alaposan leitta magát. Részegen ment haza. természetesen összevesztett feleségével. Szó szóra ment, úgy hogy Hegedűs egy örült pillanatban előrántotta revolverét s rá sütötte az asszonyra. A lövés szerencsére csütörtököt mondott, az asszony menekülni akart: a férj üldözőbe vette. — Ekkor fogta le aztán az összeegyült néptömeg. Hamarosan egy rendőr is jött a helyszínre, s néhány ember segítségével megkötözte a dühöngő Hegedűst, s felvitte a rendőrségre. A mint megmózták, 25 darab éles töltést találtak nála. Tettét nem tagadta, sőt a rendőrfogalmazó előtt is erősítette, hogy megakarta ölni feleségét, mert már megunta...

Átkisérték a törvényszék fogházába s ügye a kir. ügyészhez került.

* **Romlott világ.** Kozák Ferenczné, városunkból örök időkre kitiltott egyén tegnap Ferenczi Julianna nevű fiatal leánnyal járkált az éj homályában. A legundorítóbb foglalko-

zása van e rovott multu asszonyok — s e miatt sok baja volt a rendőrséggel. Most is úgy látszik pénzhez akart jutni, de a rendőrség elcsipette, s most a hűvösön elmékedik a világ mulandóságairól.

* **Vasut a Nyirben.** A Nyirben új vasutat terveznek. Az új vonal Nyiregyháztól Vásárosnaményig fog terjedni. Az új vasut létesítése különösen közgazdasági szempontból rendkívül fontos és epp ezért kívánatos volna.

* **Tolvaj csavargó.** K a l m a n c z h e y Julianna, Kardos Albert tanár szakácsnője ma délelőtt, mikor a piacról visszatért arra a kellemetlen felfedezésre jutott, hogy 5 forint tartalmú pénztárcáját valaki ellopta. Jelentést tett a rendőrségnek, amely Nagy Erzsébet cselédeány vallomása alapján elfogta Sárkány Sándor rovott multu csavargót. A csavargó tagadja a lopást.

* **Érdekes tyuklopás.** B u j d o s István helybeli lakosnak 5 szép kokhin chinai tyukja tűnt el a múlt héten. Belenyugodott már a sorsba, mikor ma reggel egy ember hóna a att meglátott kettőt belőlök a piacon. Rögtön jelentette a rendőrségnek, hol az illető bebizonyította, hogy ő másod kezéből vette a tettes Nikita Györgyné. Nikita Györgyné ismét bebizonyította, hogy ő is vette s így a tettes egy asszony és fia kiket most erőlyesen kutat, így a rendőrség mint Nikita Györgyne.

* **Tankötelesek összeírása.** A tanköteleseket a jövő héttől kezdve írják össze. Felkérletnek a szülők, hogy tartsák kézen a keresztleveleket, vagy pedig írják föl a születési éveket, hogy az összeírást annál könnyebben végezhessék a hatóság emberei.

* **Részeg napszám.** Vas Mihály nap számos bolt részegen feküdt ma reggel a Szechenyi-utca közepén egy pocsolóban. — Ugy látszik melege volt s fürdeni akart. A járókelők sokáig mulattak a szabaduszónák készülő Vas Mihályon, míg a rendőrség nem vette partifogásába.

* **A Dr. Benedek János** kitűnő tanulmányából „Petőfőről” megjelenése után az első két napon több mint 300 példány kelt el városunkban, a vidéki szomszéd és megyebeli városokba és községekbe szétküldött — 10—15 példányok ára pedig azzal érkezik meg, hogy a két ünnep nap alatt háromszor annyit is el tudtak volna adni az értelmes magyar nép között, mely Petőfi-nek még nevéhallatára is lekesedik. Ugy látszik, hogy a csinos kiállítás füzetek az utolsó darabig elfognak kelni, mert a nyomtatott 1000 példányból már csak 150 darab van készletben.

* **Botrány a templomban.** A félrevezetett, fanatizált német lakosság óriási botrányt csinált nagypénteken a tolnai kath. templomban. A botrányra az adott okot, hogy Fekete Agoston, az új plébános a canonica visitatio értelmében magyar prédikációt akart nagypénteken tartani. A szándékát virágvasárnap kihirdette s meg is magyarázta az okát. Nagypénteken reggel 8 órakor magyar éneket kezdett a kántor s ének után Liebelt Ferenc s. lelkész felment a szószekekre. — Magyarul kezdte: Dicsértessék a Jézus Krisztus. Tovább azonban nem beszélhetett, mert a templomban jelen volt 2—300 német apraja, nagyjá, fiatalja, vénje, asszonyok, férfiak vegyesen és hangos kiabálással: „Nur naus — nur naus” kiódlattak a templomból. Egyszerre fülsikettő lárma, szitkozódás hallatszott a templomban. — A pap vagy 10 percig megmerevedve állt a szószéken. Aján egy szót nem birt kiejteni e gyalázatos látványra és végre elhagyta a szószéket. A tömeg az utcán szembe szállt mind a plébánossal, mind a segédlelkésszel és egyikek kidobással, másikat füleinek levagásával. Harmadikat a szószékéről való ledobással és megkövezéssel fenyegettek, sőt néhányan várták a jelszót, mikor emeljék ökleiket lekiatjuk megütésére. Voltak olyan durvák is, akik tegezve kiabáltak papjukra, masok ismét visszaszaladtak a templomba, hogy körülnézzenek van e még ben valaki s mikor azt még mindig nagy számban, bár megrikulva látták, hangosan elkiáltották magukat, hogy hat prédikáljon most ennek a pár rongyos ma-

gyarnak, ha akar. Most megathatsz! — kiáltottak mások. Egy másik csoport visszaronított a templomba, lekapták a feszületet az oltárról, amiott gyászba borult buzgó katolikusok körmenetben kivonultak a város végén levő Kálváriához pap és kántor nélkül. A menetben f les számmal voltak az asszonyok, a mint általában az egész botrányban ők vitték a főszerepet és ferjeket is ők bírták rá a papjaik ellen való z e n d ü l é s r e. A szánalomraméltó esetnek folytatása lesz a törvényszék előtt, mert a plébános a botrányt okozók vezetői ellen följelentést fog tenni. A legszomorubb a dologban az, hogy azóta a város föl van fordulva s a régi békeesség a magyarok és németek közti jó viszony aligba áll helyre egyhamar. Annál feltűnőbb és értelmetlenebb ez az egész eset, mert hiszen Tolnán a németek épen olyan jól tudnak majd nem kivétel nélkül magyarul, mint a magyarok németül és efféle kérdés sohasem okozott még közöttük visszavonást.

* **Sajátságos szokások a fejedelmi udvarokban.** A babonás eredetiségekben nemcsak egyedül a nép hisz. Könnyen befertőzik biz' az még a legelőkelőbb szalonokba, sőt nem ritkán föltalálható még a fényes palotákban is. Holmi apró babonáik nekik is vannak, sőt nehol az egész udvar is hódol a legsajátságosabb szokásoknak.

Igy az angol hercegnők például majdnem mind erősen hisznek abban, hogy ha az esküvő után aprózzott lépéssel mennek ki a templomból, első gyermekük leány lesz.

Mivel azonban rendes körülmények között az udvaroknál jobban szeretik, ha az elsőszülött fiú, az angol hercegnők is állítólag mindig szokatlanul nagy lépéssel haladnak át a templom küszöbén.

A dán udvarnál Lujza királynő is hódolt annak az országos babonának, hogy leányainak bérmaruhájába három, a varrás közben eltörtött tűt varratott. Ezzel akart nekik jó partit biztosítani, k mi tudvaleg sikertült is.

A czár udvarában általában a szláv fejedelmi nők, erősen hisznek a sódobás babonájában. Állítólag ez is csálhatatlan. Ha a háziasszony, mielőtt a vendégek leülnek az asztalhoz, egy pár szem sót dob a háta mögé, akkor az ebéd mindenkinek izlik s lehetetlen, hogy valami kellemetlen dolog történjék az ebéd alatt.

A sódobás más bajtól is megóvjá az embert. Így Mária Lujzáról, a nemrég elhunyt bolgar fejedelem asszonyról is mesélnek efféle.

Boria trónörökös nevenapja alkalmából egyszer nagy lakoma volt a szófiai udvarnál. Mihály metropolita felköszöntőt mondott a fejedelemre, a fejedelem asszonyra és a fejedelmi ház gyarapodására. Erre az egész tartság éljenezte a fejedelemet. Ferdiánd, hogy a metropolitával koccintson, feléje közeledett. A metropolita meghatva a nagy kegytől, a fejedelemasszony mögé állt, itt várva be a fejedelemet. A fejedelemasszony nem vette észre a metropolitát. Egyszerre hallotta, amint a metropolita hangosan így szól a fejedelemhez:

— Könyörgöm az ég áldásáért az egész fejedelmi házra.

A fejedelemasszony erre hirtelen mozdulattal sőt vett ki az előtte álló tartóból és a háta mögé dobta... éppen a metropolita szemébe.

Az angol királynő a pénteki napot szerencsétlen napnak tekinti. — Soha pénteken fontosabb dologba nem kezd, sőt még okmányt sem ír alá, hogy ha a pénteki nap véletlenül valamelyik hónap tizenharmadikára esik.

Bismarck hercegnek is voltak apró és nagyobb fajta babonái. Így visszafordult, ha macska szaladt keresztül az uton — s ő is erősen hitt a pénteki nap végzetes volában.

* **Megőrült a templomban.** Husvét másodnapján nagy riadalmat keltett a székesfehérvári ciszterciatemplomban egy Andra Antalné nevű asszony megőrülése. A templom tele volt ájtatos hívőkkel, mikor egyszerre nagy kiabálás zavarta meg az istentiszteletet. A következő pillanatban egy asszony — a

szerencsétlen Andra Antalné volt — kikapta egy imádkozó gyermek kezéből a kalapot és odavágta a főoltárhoz. Azután ide-oda futkós-va azt kiabálta, hogy ő a királyné, a ki majd igazságot fog tenni. A szerencsétlen örültet nagynehezen tudták eltávolítani a templomból azután kórházba vitték.

* **Köszönetnyilvánítás.** Lichtblau Albert, Krocoviz Ignác urak szivesek voltak a szegény gyermekek felruházására alakult polgári asztalársaság pénztárába 1—1 forint adományozni, melyert ez uton is fogadják köszönetemet. Klein Jakab pénztárnok.

* **Arverés.** A vasuti kocsiokban és állomási helyiségekben elhagyott tárgyak úgy mint: bördöndök, táskák, kalapok, esernyők, botok, ruha és fehérneműek stb. Debreczen állomás podgyász felvételi helyiségében 1899 évi április hó 13-án d. e. 9 órakor kezdődő nyilvános arverésen elfognak adatni.

* **Apróságok.** Gálántéri a: Hölgy: Mikor Napolyban időztem, éppen akkor hanyt a Vezuv tüzet!

Ur: Érezte a vén bűnös, hogy nagyrad közelében van.

Találós kifejezés. Anya: Valami kellemes akarok veled közölni.

Piroska: Talán csak nem jegyezte el magat valaki?

Anya: Gizi barátnőd férjhez megy egy cukorkagyároshoz.

Piroska: Milyen édes!

A kedves vő. Anyós: So se faradj kedves fiam, nem szükséges, hogy a vonathoz kísérj!

Vő: Engedd csak édes mama, hogy elkísérjelek. Nem szeretnem, ha lemaradnál a vonatról.

Szórakozottság. Tanár: (a leggömböböl kiszállva) Hol is maradhatott a szemüvegem? Csak nem felejtettem valahol odafenn?

Kossuth Ferencz komája.

— Nagyváradai tudósítónktól. —

Nagyvárad, apr. 5.

Egy vékép elszerencsétlenedett, zúliótt egzisztenciát kísérték be tegnap a kapitányságra. Zafir Bélának hívják: valamikor tisztos hivatalt viselt, de a balsors keményen ki kezdte.

Betegsége miatt elvesztette az állását és feleségével meg négy apró gyermekével csak a rokonok irgalmából éldegélt máról holnapra. — Azután diurnista lett valahol a felvidéken, valamelyik sóhivatalban, majd meg Biharvármegyébe került és egyik járásbíró-ság iktatójában körmölgetett napi nyolczvan krajczár fizetésért sommas végzéseket és leltárakat.

Egy esztendővel ezelőtt kihullott a kezéből a kegyeretkereső penna. Zafir Béla, a jó familiából származott napidijas — elvesztette a szemvilágát. Három gyerek meg egy asszony betevő falat nélkül maradt vele egyetemben.

Ekkor rátért a koldulás rögös pályájára. Faluról-falura, vasárról-vári, s két gyermekével kiült valamely porta elé s zokogva énekelte össze annvi alamizsnát, hogy a család el ne pusztuljon.

A múlt hónap elején itt telepedett meg a lázar-familia Nagyváradon, mert hogy golya madár keringett a ház környékén. Az asszony, a türelmes, szenvedő teremtes beteg lett, a világtalan férj pedig kétségbeesett. — Öngyilkos gondolatok kergetőztek az agyában, de lecsillapította lelke háborgását egy minden bűnös és rossz gondolatot magasan tülzárnyaló érzés. Szerette a családját és készült a kis jövevény érkezésére. Marczius 25-én aztán megnövekedett a familia: a szü-

letési anyakönyvbe bevezették Zafir Ilonka nevét.

Eddig minden rendben van s csak a riport teljessége érdekében jegyeztük föl ezeket az adatokat. A tulajdonképeni összeütközésre tegnap került a sor: Zafir Bélát — a világtalan koldust — a ki engedely nélkül szedte az alámizsnát — letartóztatta a rendőrség. — Annak rendje-módja szerint meg is mottozták a jámbort és többek között egy levelet találtak nála, amelyet Kossuth Ferencz irt neki, a kit a gyermek születése előtt kért fel komájának. A levelet itt adjuk szóról szóra:

Tisztelt Uram!

Ön folyó év márczius hó közepén azon kérésrel fordult hozzám, — hogy újdonszületett kis fiuknak én legyek a keresztapja.

Ezt a bizalmas felkérést nem tekinthetem egyébnek, mint édes atyám emléke iránti igaz ragaszkodásnak.

Ha csak az vezette önöket a felkérésnél, úgy arra beleegyezésemet adom, hogy nevével újdonszületett kis gyermeküknek keresztlevelébe mint keresztapa beírassak, azon kijelentéssel, hogy ebből sem én reám, sem senkire semminemű erkölcsi vagy anyagi köteleztség nem hárulhat soha. — Öszinte üdvözlétemet küldöm tisztelt komaszonyomnak és komám uramnak.

Tisztelettel

Kossuth F.

Ezen a levélen kívül még egyet letek a vak koldusnál. A nagybátyja, Szele Gábor egri kanonok írta, ki az újszülötthöz gratulál s tiz pengő ajándékot küld a szerencsétlen atyafiságnak.

Zafir Bélát egyébként családjával együtt elkísérik illetékességé helyére.

IRODALOM.

A **Vasárnapi Ujság** apr. 2-iki száma 21 képpel s a következő tartalommal jelent meg:

Husvét ünnepén (képpel: Nagypéntek egy bpesti templomban, Wolf K. er. rajza.) Költemények: Jezus sirjánál, Szabolcskától. Feltámadáskor. Szalay K.-tól. Regénytár: Csáth vitéz. Elbeszélés. Irta Rekosi Viktor (Linek Lajos rajzával.) A vadlilium. Regény. Irta Theuriet Andree. Franciából ford. G. Cserhalmi Irén (a párisi kiadás er. illusztrációival.) Muhi Mihály. Elbeszélés. Irta Zempéni Árpád. A szent sir és Golgotha (képekkel.) Amerikai színpadok. Ifj. Hezedei Sándortól. Az új bolgár miniszterium (Grekov bolgár miniszterelnök arcképpel.) Strausz Adolf-tól. A Golgotha helye (Paur rajzával.) Losoncz. Emlékezés 1849. márczius 24-ére. Herczeg Windschgrätz Alfréd tábornagy (arcképpel.) Az ó-becsei szabadság-oszlop (képpel.) A new-yorki Windsor fogadó égése (képpel.) Osztrák-magyar hadihajó Khinában (képpel: az Erzsébet osztrák-magyar hadihajó.) Dr. Éjszaky Ödöntől. Kaulani havii hercegnő (arcképpel.) Irodalom és művészet, Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendszer heti rovatok.

A V. U. előfizetési ára negyedévre 2 frt, a P. U.-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin Társ. kiadóhivatalában (Bpest IV ker. Egyetem n. 4 sz.) Ugyanitt megrendelhető a Képes Néplap legolcsóbb újság a magyar nép számára, egész évre 2.40, felévre 1 frt 20 kr.

CSARNOK.

NÉPDALOK.

Zugnak — bugnak ...

Zugnak-bugnak, zokognak a harangok,
Temetőbe földelők egy sirhantot,
Szőke kis lány reáborul
Jó anyjának sirjára,

Elszorul az én szívem is
Bánatának láttára ...

Majd megsegít a jó Isten, angyalom,
Ne keseregi, ne siránkozz oly nagyon ...
Anyád helyett is szeretlek
Drága kincsem, tégedet,
Nálam jobban a te edés
Jó szüléd se' szeretett.

Ha én nekem ...

Ha énnekem csüröm, tanyám volna,
Kevés volna, ki boldogabb volna,
Nincs másom, csak mit magamon hordok
De azért még lehetnék én boldog ...

Ha én nekem hü szeretóm volna,
Hej! nem volna, ki boldogabb volna ...
Volt már nekem, de csalfan elhagyott,
Hej, örökre boldogtalan vagyok!

Szabó István.

A leleplezés.

Írtá: **Munkácsy Kálmán.**

Folytatás.

A bécsi lány szemében bajos zavarodottság mutatkozott.

— Nem is az idei farsang artott meg, — mondotta haikán.

Így olvadt be a héttalaz társaságba, a melynek okkupált asztalához a társalgóteremben senki sem mert letelepedni s a melyet nagyon megvetett például a schönebecker milliomos kekvázon gyáros. Velük csónakázott a tavon, résztveit a hegyek közé rendezett öszvérpartikon s erős, hideg estéken lelke volt az unalmas, szellemtelen társasjátékoknak. És még sem vesztette el az arisztokrácia-ellenes hotel közönség rokonszevését. Igazi képművésznő volt az emberekkel való érintkezésére s bár Knigget alig a olvasta, mindig eltalálta a módot, a melyen ismerőseivel beszélnie kellett.

Mindig jókedvű volt, mindig figyelmes s minden szívesre kész. Tudott hallgatai is a mikor érezte, hogy nem éri a témához. Egy szerűen, de pompás izléssel öltözködött egy virágos, egy fodorral mindig tudott valami meglepő bajt adni megjelenésének. Valami okos tartózkodás volt a modorában, mint a kis gyök gyönyörűséggel sütkérezett a mindenönnen reá aradó verőfényben, de mindig nyitott szemmel, hogy ha veszedelmet sejt, visszabujhasson a védőfa rovatkai közé.

Othonaról, családjáról nagyon keveset beszélt s az öreg bárón, a ki híres volt, arról hogy a leghaugzatosabb név viselőjében is megérzi az egy csepp para-ztíros vért maga is többször mély meggyőződésével enunccialta:

— Jó, nagyon jó családból kell Lujzának származnia. Egészen közénk való.

A köhögős h dnygot egészen elfoglaltak az inhalációk s minduntalan öszegyürődő toilletjei; a szőke báró azonban egészen a bécsi lányka lovagjára szegődött. Ők vallalkoztak olyan hosszabb setakra is, a mely kre a ludvigslusti kisasszonyok öregek, a haronasszek kenyelmesek voltak. A báró többször megfordult Bécsben, beszélt az ottani dialektusban is s egy-két kupléval, a melyet eldudolt, szülővárossára emlékeztette a leányt, a ki mint minden bécsi rajongott az ő Kaiserstadtjáért. Sokat voltak együtt, hát természetesen nagyobb bizalmasság fejlődött ki köztük. Voltak apró, minden jele töseg nélküli eleményeik, a melyeket nem mondottak el a többieknek s a milyeneket felő gonddal szeretettel őriznek meg a romlatlan leánylelkek.

És megtörtént a harmadik hónapban, hogy a kaczagós leány megszendesült, halványabb lett és gyengébb. Sok-zor szórakozott volt s panaszkodott, hogy haza vágyik. Csak legalább az edés anyja volna vele mondogatta, Ha a báró setara hívta, elindult vele, de a hotelkapunál hirtelen visszafordult és egésznap szótalul tétlenül bevért a székében. A báró olykor komoly arcot csinált, méltatlankodott és nem árulta el, hogy nagyon is jól olvas a leány megzavart lelkében.

Egy este szürkült már, a mikor Valle Borbarone vizeséseig közzül haeatértek Elise von Schraden kisasszony, aki dicsekedni szokott azzal, hogy csak Kächen von Heilbronnak van poétikusabb neve nála, csapósen támadt az arisztokrata kör kis protegáltjára:

— Ha legközelebb sétálni mernek, lámpát is vigyenek magukkal ...

A leány nem felelt, egy könnyű lopózott égő szemébe. Nagyon érzékeny volt egy idő óta, az orvosa konstátálta, hogy a bajában kevés visszaesés mutatkozik. De a vacsora után bekopogtatott az öreg bárónőhöz. Sokat beszélt fuldokolva, zavarosan. Hogy megszóljak őt, mert a báróva, sétálgat, hogy a szíve csordulásig tele van keserűséggel, hogy bántják őt minden ok nélkül, pedig ő nem gondol semmire sem, ott sétál a hol a többiek; a báró figyelmes, gyönged irányában, ő pedig beteg s ez minden ...

A puderes haju bárónőnek hízelt a leány; bizalmas, méltóságos komolysággal jelentette ki:

— Kedves gyermekem, ne feledje hogy ön most az én leányom. És ha én nem kitógasolom a mit tesz, ne törődjék a többiekkel, még a Schraden kisasszonyokkal sem. Egy kis irigys'g az egész.

A leány kezét csókolt hosszan, háláan és megnyugodott. A báró meg másnap reggel, ünnepes komolylyá erőszakolt arccal monddta neki:

— Ha bármi tekintetben kellemetlen séget okoz önnök a társaságom, nem alkalmatlankodom többé ...

A leány elfordult, végtelen zavarban volt. Haikán pihegte:

— Nem, nem báró ur! Olyan elhagyatott vagyok és nagyon hálás, hogy ön néha gondol ream.

De töprengett, melázott magában továbbra is. Egy este, a vacsora után, a kertben sétálgatott a báróval. Márczius első napjaiban, a mikor a legédesebb, legfrissebb az olaszországi tavasz. A tó egészen csendes volt, mintha a cseppfolyó zafir hirtelen megjegecedt volna. A fehér holdfényben tisztán látszott a vizalatti hínárerdő, a melyben a brlyhos, zöld szálak között csillogtak a partról bedobott fehér porcelláncserepek. Az Isola Lecchi hatemeletes kötterrasza felé lomhan mozgott mint óriás éjjeli pillangó, egy fekete halaszbarka. A magnoliafak fehér virágjaiból részegítően ömlött ki az illat.

Az elutazásról beszélgettek. A leány elmesélte, hogy egyedül fog hazamenni. Anyja nem jöhet erette, a mire a báró megjegyezte!

— Csodálom önt, kisasszony! — Híszzen még felig gyermek s mégls annyira önálló ...

Lujza megállott néhány perczig a báróra nezett, különös, szinte misztikus tekintettel. — Azután gyorsan, idegesen beszélni kezdett:

— A mit most önnök elmondok, még senkinek sem mondottam el. Érzem, hogy önnök el kell mondanom. Legelőször is nem vagyok már gyermek, öszszel mutam huszonöt éves. Hogy több önállóság van bennem, mint más korombeli leányban, annak is megvan a maga oka. Apám igazgató egy gyárban és beteg ember; szegények vagyunk. Korán megérttem, hogy magamnak kell biztosítanom a jövőmdmet. Öt évvel ezelőtt kis divattermet nyitottam a Graben-en. Már mint gyermek, ügyesen öltöztettem a babuimat és dicsekvés nélkül mondhatom: a Mademoiselle Louise-céget is hamar megismerte az osztrák főváros. Annyi volt a megrendelém, hogy tizenket munkásnőmmel éjjeleken át is dolgoztunk. És igazat mondottam akkor, mikor elbeszéltem, hogy engemet is a tavalyi farsang tett tönkre. Az a sok könnyű gaze-ruha, a melyet a téli hónapokban masoknak szabtam és díszítettem. Gazdag rokonaim vannak, azok küldöttek ide. És ezek a rokonok, a kik sokat megfordultak a nagy világban, ezek tanácsolták, hogy ne mondjam el senkinek, mivel foglalkozom odahaza. Ők ismerik a fűrdőhelyek közönségét és tudták, hogy a szegény modistákat csak akkor nem nézik le

az előkelőbb családok, a mikor attól félnek, hogy a megrendelt toilette idejére el nem készül. Hat most már meg fogja érteni, miért voltam az utóbbi időben annyiszor zavarban ön előtt. És örülök, hogy lelkem megkönnyebbült ettől a nagy, nehéz teherrel.

A leány elhallgatott, a báró a hullámozni kezdő tavat vizsgálta. Elfordultak egymástól és egyszerre köhintett mind a kettő. A salói öböl felől húzódtól hűvös frontonana szé felborzolta a Camerops-pálmákat. — A báró az apai aggodalom hangján szólt még: — Felizgatta magát kisasszony és ez az esti szél veszedelmes. Tegye meg a kedvemért, menjen fel a szobájába.

A kipirult arcú leány szótlanul engedelmeskedett. Kezelte fogott a báróval, még mindig zavartan és elfogultan s lassan bizonytalan lépésben, álmódzó arccal, tágra nyílt szemmel megindult a hotel felé.

Másnap reggel az üdítő alom bájos piros-ágyával jelent meg a fődött folyosón, a hol a kis társaság tagjai ebben az időben rendszeren találkozni szoktak. Teljes számban együtt volt a gardenoi arisztokrácia. Összebujva, roppant figyelmesen hallgattak; a mit a főistállómester beszélt, nagy halkán, de egyszerre mind felszóltak és hevesen gesztikuláltak. Mikor a bécsi leányt meglátták, hirtelen elhallgattak. A nők szertartásos fejbölintással fogadták üdvözlését.

Néhány percznyi kellemetlen csend után a szépnevű ludwiglusti kisasszony végigsimogatta Lujza feketepettyes selyembluzát.

— Lujza kisasszonyon megint új blúza van! Pompásan áll, irigylem önöl.

Az egyik Korpfi baronessze közbevetéssel: — A bécsi szabónok nagyon ügyesek; egyik barátom mindig Bécsből hozatja a ruháit. Különösen a Mademoiselle Louise-czéget dicserik. Talán ön is ott dolgozott?

A meglepett leány kérdő, fájómas tekintettel nézett végig a társaságon, a mely félkörben állott s bizonyos távolságban helyezkedett el körülötte. Hat szempár gonosz, kárörvendő, fekete tekintete meredt reá. A báró roppant közömbös arccal egy borsfáról piszkálgatta le az apró, piros gyümölcsöket. A kis mártír meghajította fejét és halkán, szomorúan mondta:

— Igen, én is mademoiselle Louisenél dolgoztam, mert mademoiselle Louise én vagyok.

A négy leány egyszerre monda elnyújtott hangon, fejét felszegezve:

— Ah!

A vén barónő meg feltette lorgonját, végignézett a leányon és elfordult. Érdes volt a hangja:

— Mindig mondtam nektek, hogy furdóhelyen óvatosságnak kell lenni az iemerkedésben.

Többet nem szólt senkisé, de egyszerre eltűnt az egész társaság a fedett folyosóról, Lujza magára maradt. — Nem látszott rajta a rettenetes felindulás, csak sápadt volt nagyon. Majd egyszerre önkénytelenül a melléhez kapott. Az a gonosz seb, a melyet az átvirrasztott, átdolgozott éjszakákon szerzett, kinosan égni kezdett.

A két baronessze akkor már a parkban kacagott, a báró egy mulatságos bécsi kuplét énekelt el nekik, a melyt még nem hallottak tőle.

(Vége.)

KÖZGAZDASÁG.

Sertésvásár.

Kőbányai sertés piac. Április 5. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (páronkint 400 kg-on felüli 47 $\frac{1}{2}$,-48 kr. Közép (páronkint 300-340 kg. súlyban) 47 $\frac{1}{2}$,-48 kr. Fiata. nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 51 $\frac{1}{2}$,-52 krig. Fiatal közép (páronkint 251-320 kg.) 50-51 krig. Fiatal könnyű páronkint 250 krigig terjedő súlyba. 49-50 kr. Szerbiai: nehéz (páronkint 260 kg felüli súlyban) 49 $\frac{1}{2}$,-50 krajczárig, közép

páronkint 240-260 kilogramm súlyban) 49 $\frac{1}{2}$,-50 krajczárig. Könnyű (páronkint 240 kilogramig terjedő súlyban) 47 $\frac{1}{2}$,-48 krajc ár

Sertéslétszám: 1899. évi április. 3-án volt készlet 37.158 darab, 1899 április hónap 4-én felhajtattott 112 drb, 1899 április hónap 4-ik napján elszállított 387 drb. 1899 április hó 5-ik napjára maradt készletben 36.883 darab. — A hizott sertés üzlet irányzata csendes.

Budapesti gabonátözsde.

április. 5.

készaruizlet hivatalos árjegyzései a következők

Búza	Héko	Ar 100 klg.		Héko	100 kilogramm	
		frttól	frtg		frttól	frtg
Bánsági	76			80	90.00-00.00	
	77			81	90.00-00.00	
	78			82		
Tiszavidéki	79	9.25	9.35		10.25-10.35	
	76	9.35	9.45	80		00.00
	77	9.45	9.55	81		00.00-00.00
Festvidéki	78	9.55	10.65	82	10.20-10.30	
	79	9.35	9.45			00.00
	79	9.50	9.60	80		
Fehérmegyési	76	9.60	9.70	81	10.20-10.30	
	78	9.70	9.80	82		
	79	9.30	9.40			
Bácskai	76	9.45	9.50	80		
	77	9.55	9.65	81	00.00-00.00	
	8			82	00.00-00.00	
Észak ma:	7			80		
	75			81		
	79			81		

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram
Cs. elsőrendű	70-72	7.85 7.95
„ másodrendű		7.75 7.85
Árpatakarmanak	60-62	6.20 6.5
„ égetni való	62-64	6.60 7.40
„ sertőzdei	61-66	7.60 8.40
Zab	39-41	5.80 6.15
Tengeri bánsági		4.65 4.70
„ más nemű		
Repce bánsági		4.15 4.

Kilátások a jövő buzaárakra.

A buzaáraknak rohamos emelkedése az elmúlt évben általános feltűnést keltett. Különféleképen magyarázzák azt s legáltalánosabban a spanyol-amerikai háborút okolják az árak hirtelen emelkedése tránt, pedig hát az áremelkedésnek csak az egyik tényezője volt az említett háboru, a szolid és mérsékelt emelkedésnek azonban más allandóbb természetű, ma is jelenlevő oka volt, az t. i. hogy a túltermelés megszűnt.

Hogy búzában túltermelés volt, az kétséget nem szenved, hiszen nálunk Magyarország is az utóbbi 25 év alatt a búzával bevetett terület nagysága legalább is megkétszereződött. Amerikában, Indiában és más buza-termő földeken is oly óriási földek foglaltattak le buza-termelési czélokra hogy a termelt mennyiséget a világ folyton szaporodó népessége sem volt képes elfogyasztani s így a felesleg évről évre felhalmozódván, nyomta az új termés árát. A buza felhalmozódás annyival is fokozottabb volt, mert az 1896-iki évet megelőző tíz év buza-termése több mint öt százalékkal volt nagyobb, mint az előző huszonnégy év átlaga s ezen idő alatt hat olyan rozs termés is volt, mely jóval felül emelkedett az átlagon. Elkövetkezett azonban az 1897 gyöngye aratás, minek következtében a buza készletek nagyon megapadtak ugyanynyira, hogy az 1898. évi aratás sem léven kielégítő s miután ezen évre mar csak 10 millió hektoliter hozatott a, — a készlet már teljesen elfogyott s így egyedül a folyó termés eredményére vagyunk utalva.

Azt az elvenvetést tehetné azonban erre valaki, hogy két gyenge termésű év nem lehet elegendő az óriási készletek kikapasztására s hogy nevezetesen jönnek majd ismét jó évek, a mikor megint 6 fetra szállnak le az árak. Nezetem szerint hat frtos buzaárak nem lehetnek többé, azon egyszerű oknál fogva, mert a kenyérfogyasztás évről-évre — óriási ag — fokozódik.

Fokozódik egyrészt az által, hogy a buza-fogyasztás egyenként is jörfürmán az egész világon növekszik. Így pl. Skandináviában az

utóbbi 25 év alatt az egyénekenkénti fogyasztás fokozódott 100 százalékkal, Ausztria-Magyarországon 80 százalékkal stb. De fokozódik különösen az által, hogy a kenyérvető emberiség száma évről-évre geometriai arányban szaporodik. 1871-ben a kenyérvetők száma 371 millió volt; 1881-ben 416, 1891-ben 472, jelenleg pedig 516 millió. Jelenleg a kenyérfogyasztók száma évente több, mint 6 millióval szaporodik, vagyis körül-belől 10 millió hektoliter búzával nagyobb a szükséglet ez idén, mint volt tavaly s a szükséglet minden évben nagyobbodó mennyiséggel fokozódik. Az eddig feljegyzett termések közti egy területre, mint termés-átlagra nézve a legnagyobb volt az 1894-iki; mégis az 1894 termés nem volna elegendő a folyó évi szükséglet fedezésére. Jelenleg pedig 31 ezar angol négyeszőg-mértővel van kevesebb búza-vetés, mint a menyinek a normális átlag termés, mely az emberiség táplálkozására elegendő volna.

S mert sem Amerikában, sem egyebütt már ninesenek parlagon heverő s búzával bevethető nagyobb területek, előre láthatólag a buza iránti kereslet évről-évre fokozódni fog; ezzel együtt az árak is emelkedni kell s csak a termés átlagoknak mesterseges uton való fokozásával lesz lehetséges elkerülni azt, hogy az árak túlmagasra ne emelkedjenek, mert a túlmagas buzaárak világszerte óriási kalamitásokat okoznának.

Ha az elmondottak mellett figyelembe vesszük azt is, hogy jelenlegi búza-vetésünk nem a legjobban állanak, úgy méltán tehetjük fel, hogy az árak az ideu sem fognak csökkeni, hanem emelkedni s így az lesz a szerecsesebb a folyó évben, a ki nagyobb átlag terméseket tud aratni. A termés átlag megjavításat azonban most már csak egy utonmódon lehet elérni, a vetéseknek chilisalétrommal való behintése által. Ezen légenytartalmú műtrágya óriási módon fokozza a termésátágot s a remelhető magas buzaárak mellett busas hasznót ígér.

Katasztrális holdanként 50-60 kgot kell belőle kiszórni és pedig lehetőleg két részletben. Fele részét mindjárt tavasszal, fele részben pedig 2-3 héttel utóbb, Nagyon előnyös, ha kiszórás után néhány nappal eső következik, miért is nagyon ajánlatos a légsúly mérőt figyelemmel kísérni s a kiszórást akkor eszközözni, mikor a légsúly mérő esni kezd. Kiszórás előtt a salétromot kétszer annyira száraz homokkal kell összezékeverni, hogy egyenletesebben legyen elszórható.

A superfosfát mellett a chilisalétrom a jövő műtrágyája s sir William Crookes a Britisch Association 1898 szeptember 7-én Bristolban tartott ülésén elmondott nagy horderejű megnyitó beszédében már is a feletti aggodalmat fejezi ki, hogy mi lesz az emberiségből, ha majd 30-40 év múlva a chilisalétrom földek kiapadnak, ha majd nem lesz mivel a termés átlagokat fokozni, ha majd ennek következtében a termés erejében fogyatkozásnak induló föld nem lesz képes táplálékkal ellátni a folyton szaporodó emberiséget?

Kérdés, hogy ez a probléma megoldható e, most azonban elég azt tudnunk, hogy a buzaárak inkább emelkedést, mint esést fognak mutatni s így racionális dolog termésátágnak fokozására a jelzett uton-módon a kellő lépéseket megtenni.

Szöllő gazdák figyelmébe!

A debreczeni faáruraktár szövetkezetnél 1000 drb. 5 (sukkos) szöllő karó 9 forint 50 krért kapható.

Vöröstarika

siemmenthal-pinzgauri faj bika tenyész
célra (egy-két-három éves) továbbá
Tavaszcross vetésre rózsaburgonya vető
és használatra való (mázsája 2 forint)
eladó.

Biró Pál

kertgazdaságában.

(Telep és tehenészet a várad-utcai sorompó mögött
lakás: Szent-anna u. 38.)

Kastner & Öhler, Graz c z é g p o s z t ó - o s z t á l y a

k ü l d

stájer és tiroli Lodent

135—140 cmtr. széles, 135, 215, 240, 360 kr.
mtrenként. Ezen minőségek kitalasztalt jök és
igen alkalmasok

praktikus és elegáns ruházatra

Fekete, kék Kamgarn valamint Cheviott
kítűnő minőségekben 2 frittól feljebb.
Divatszövetek, livré-posztók, kocsai posz-
tók stb. csak legjobb minőségben.

Minta ingyen és bérmentve.

Éjjeli üzlet eladó.

Egy vidéki városban, a va-
suti állomáshoz közel, a vásár-
téren, egy jól berendezett éj-
jeli üzlet, 6 szobás lakással,
pince, jégverem, istálló, faszín,
és nagy tágas udvarral, családi
viszonyok miatt, akár örök
áron, vagy bérbe bármely
perczen kiadó. Czim a kiadó-
hivatalban.

Kiss Imre

szücsmester

DEBRECZEN, főpiacz, Tamássy-ház 30-ik szám.

Elvállalok jutányos áron

mindennemű szücsmunkát

egyszersmind téli bundaneműek, szőnyegek stb. kedvező feltételek mellett
nyári megőrzés céljából elfogadtatnak.

Huszonöt évi távollét alatt a külföld nevezetesebb városainak úgy-
mint Bécs, Berlin és Páris legelőkelőbb üzletiben kellő tapasztalatot
szereztem s így egész bizalommal ajánlom magamat a t. közönség párt-
fogásába.

10 évi itthonlétem óta a nagyérdemű közönség bizalmát sikerült
kiérdemelnem s ezentúl is arra fogok törekedni, hogy teljes megelegedést
érdemeljek ki a hozzám beadott darabok kezelésével, bárminő legyen az.

Tisztelettel

Kiss Imre

szücsmester.

A nyaralásra beadott tárgyak tűzveszély ellen biztosított helyen tartatnak.

Hatóságilag engedélyezett végkiárulás.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy

kész férfi és gyermekruha-áruosztályát
végképen felosztjuk, a még meglevő tavaszi és nyári készletünket

igen jutányos áron

míg a készlet tart kiáruljuk.

Teljes tisztelettel

SZEDLÁK és VÁMOS.

Az üzlet helyiség kiadó.

Divatszövetek.

Selymek.

Női fehéreneműek.

Francia battistok.

Mosó voilok.

Francia delainek.

Angol zephirek.

Bevásárlási források:

Csödtömegek

és egész áruaktárok
egy tömegben.

! Nagyváradról !

Wallerstein Fülöp Fiai

Debreczen és Nagyvárad legolcsóbb bevásárlási forrása

Piacz-utca, kistemplommal szemben.

Női ruha készítés

mérték szerint.

Midőn a nagyérdemű közönség becse- tudomására hozzuk, hogy a
kítűnő hírnévnek örvendő és már 40 év óta fennálló **Rott L.** féle üzletet
megvettük és azt a fentebb elősorolt árukkal teljesen újonnan felszereltük,
ígérjük hogy pontos és szolid kiszolgálás, valamint rendkívül olcsó árak
által azon leszünk, hogy a bizalmat kiérdemeljük.

Rumburgi
és Creasz vászon.

Asztalneműek.

Szőnyeg.

Függöny.

Garniturok.

Nap és esőernyők.

Női kabát és gallér.

Több vállalat

vászon
és fehérenemű

szállítói.